ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю

Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Коштує річно 4 корониї.

Ч. 37. Чернівці, дня 10. (23.) вересня 1904. Рік VII.

Великдень у Канаді.

(Народна пісня.)

В Віннїпеґу дорожечка дощечками вбита
Ой мали ми Великодні дуже смутні сьвята.
На Великдень дуже рано дзвони задзвонили,
Засьпівали „Хрестос Воскрес“, як церкву втво-
[рили,
Молодїж ся посходила, весело ся грає
Лишень менї у чужинї серце ся вриває.
Коби море не широке і фалї не били
Були-бим ся в великодні сьвята посходили.
Коби крилця соколові, яб міг полетїти,
Відознавбих до сестрички і за єї дїти.
В старім краю на Великдень сади процьвітають,
А в Канадї леди-снїги до неба сияють.
В старім краю вся природа, як гай зелененький,
А в Канадї снїг морози, вітрець студененький.
І в Канадї часом сонце дуже красно гріє,
На другий день мороз свисне, аж земля біліє
Ой в Канадї дни горячі, а ночи студені,
Тому люди наші ходя усї засмучені.
Ой гадали наші люди, що будуть панами,
А вони йдуть на роботу усї із торбами.
Ой у нашімріднім краю, як у божім раю,
А в Канадї смутно ходжу роботи шукаю.
Ой у нашім старім краю такі люди добрі,
А в Канадї подичіли лиш бріхнї говоря.
Ой не знав я, що в Канадї так буду бідити
Лїпше було жінку дїти у краю лишити
Ой Канадо Канадочко, яка ти зрадлива
Не одного мужа з женов вовік розлучила.
Іду нераз понад штреку тай швилї рахую
Як де нічка захопила, без огню ночую.
Ой ви братя Буковинцї, братя мої рідні
Не йдїть, не йдїть до Канади, бо будете бідні.
Богдай моя та свекруха нїколи не сконала,
Що вона за мнов в Буковинку листочки писала.
Як листочки вона писала, сльозами кропила
Тепер мене з жінков з дїтьми розлучила.
Ой поможи милий Боже гроший заробити
І до краю повернути хоть ся подивити!

Чи буде сему конець?

Вже довший час не писали ми нїчо про кривди, які має руский нарід у своїй православній церкві, загарбаній ромунїзаторами. Не писали ми нїчо і про пакости, яких допускають ся румуньскі й кацапскі панотцї супроти своїх прихожан. Та се дїяло ся не тому неначеб ті відносини змінили ся на лїпше. Ой нї! Наші надії, що в сїм напрямі прийде до поправи — оказали ся марними. Горбатого й могила не поправить, так запеклих ворогів просьвіти руского селяньства нїяк поправити легким способом.

Вже по скаргах, які печатали ся в нашій часописи, по промовах, які виголосив у соймі і радї державній пос. Пігуляк, якими бичовано ворожий дух, який віє проти нашого народу із церкви, що стала єму не материю а мачохою, мож було надїяти ся поправи. Але вона не наступила. Та прийшли вибори. Духовеньство вороже народови мов безпамятне кинуло ся у вир виборчої борби, єднаючись із найлютїйшими

ворогами руского селяньства. Але нарід так наш як і волоский вже провидів, просьвітив ся і поєднав ся і пани дідичі враз із попівщиною провали ся при виборах як найсоромнїйше враз із своїми консисторскими кандидатами. І коли вибори були для кого судом то для консисториї, яка зістала всюди побита, якої кандидати поперепадали із поражаючо дрібною скількостию голосів.

Нарід сказав своє велике слово. Дав пізнати, що він не позволить собі тесати кілків на голові тим, що маючи заступати на земли Хреста, безвпинно єго дратують і радіби завести в паньску кормигу. Він показав, що до духовеньства, яке виступає проти єго жизненних інтересів не має найменьшого довіря.

І гадаєте може, що з того взяла собі та переважна частина духовиньства яку науку? Гадаєте, що консистория дала який наказ своїм підчиненим, щоби перестали робити пакости людям, а дбати о свою повагу. Де там?!

Ось недавно ставав перед судом один панотець і то доктор сьв. богословія за ложні клевети кинені на „Січ“, про другого єго кумпана загально звісно, що у вашківскій коршмі бив ся з жидами.

Чи-ж се причинює ся до піднесеня поваги сьвященьства? І хто тут підкопує повагу духовеньства як не само оно? Або що сказати про дописи-скарги, які тут понизше уміщуємо. Кацапскі і ромунїзаторскі попи, місто помагати селянам в здобуваню просьвіти, роблять єму на кождім місци перепони. А місто того, щоб голосити їм із божого місця слово Боже, плетуть їм смалені дуби кацапскі, зневажаючи скрайними лайками і церкву, яка їм як видно зовсїм не в голові, і взиваючи при тім нарід до переходу на унїї. Забава се небезпечна! Ждемо проте, що зарядить в сїй справі косистория, бо засїданя соймові вже за плечима, а на що, аби на них треба було декому непотрібно псувати собі кров. Ось тут подаємо наспілі дописи про „подвиги“ деяких панотців.

Дописи.

Із Конятина.

Ми просимо Вас пане Редактор покірно вступити ся за нашу гуцульску кривду і приняти до Вашої дорогої ґазети отсе письмо:

Наші отцї духовні Козаки з Конятина і Путилова воюють проти нас гуцулів і намість нам допомагати, хотять ще де кого із наз запхати до криміналу. Так в Путилові скинув о. Козак своєго даскала із служби за пусто дурно, і то лише за то, що схотїв там „Сїч“ завести і тримав з людьми. За те як чуємо, що він броїть,

---

Всеволод Ґаршін.

ЧОТИРИ ДНИ.

(Переклад із російского).

(Конець.)

Так, він був страшний. Волосє почало єму випадати. Чорна з природи шкіра поблїдла та пожовкла; напухле лице так роздуло ся, що шкіра попукала поза ухами. Там шпали хроби. Ноги, обуті в шнуровані черевики, напучнявіли, а поміж застїжки черевиків виставали великі міхурі. І він сам напучнявів як гора. Що зробить з него нинї сонце?

Так близько него лежати страшно погано. За всяку цїну мушу відлїзти від него. Та чи буду в силї? Можу ще підняти руку, отворити фляшку, пити? А проте мушу конче звідси пересунути ся, хочби лиш пів кроку на годину.

Цїлий ранок сходить на тім посуваню. Біль страшний, але що значить він для мене нинї? Навіть не можу собі пригадувати, не можу уявити собі вражінь здорового чоловіка. Я майже привик до болю.

Працї того дня відсунув ся я на яких два сяжнї і повернув на давне своє місце. Та не довго міг я заживати сьвіжого воздуха, коли шість кроків від гниючого трупа може бути взагалї чистий воздух. Вітер зміняєть ся і доносить до мене такий смрід, що менї робить ся недобре.

А тимчасом порожний жолудок стягаєсь і корчить ся серед страшних болїв. Всї внутренности обертають ся в менї.

піде справа перед суд. За того хиба, що о. Козак аґітував селами проти п. Василька, аби его чорнити і намовляти людий, щоби они посла Василька не приймали до села, то вибрала его консистория на заступника протопопи, бо так хотів їх тесть Ганицкий, що з таким встидом провалив ся при виборах. Но еще гірше діє ся у нас в Конятині. Як Вам вже відомо із дописи до Вашої ґазети, отворили ми собі на св. пророка Ілії „Січ". Но нашому молоденькому панотчикови Методієви Козакови, котрого післала нам консистория як лише скінчив школу на практику, хиба на то аби службу Божу в нас ще вивчив ся служити і при тім стричи свої овечки аж попри саму шкіру, (за що ми вже подали скаргу до консисториї,) „Січ" ся дуже псувала кров. Він найгірший воріг еї і бій за бій на нас, на що ми таке „погане" діло зробили тай іще о. Попеля із Довгополя галицкого собі запросили.

Із отворенем „Січи" в Конятині мала ся річ так: Ми гуцули, хотіли аби наш панотчик Козак нам допомагав у тім спасеннім ділї. Еще два місяцї перед отворенем „Січи" просили ми кілька разів нашого панотця, аби нас порадив. Но він зачав гнївати ся на нас і казав, що не хоче до того мішати ся і посилав нас сам до отця Попеля. І ми послухали, нашого панотчика і пішли до о. Попеля, бо гадалим, що наш молодий панотчик не розуміє отворити нам „Січ", а о. Попель се добре знає бо отворяв еї в себе. Та Ви чували люди добрі про ту звірину що дере міх тай сама квичить. Таке стало ся і у нас... Помочи нам наш панотець не хотів, а як ми пішли за его радою і як ми вже „Січ" отворили, то тогди о. Козак одної недїлї по св. Ілії зачав нас ганьбити, із церкви виганяти, маршкати і горлати, аби ми собі до Довгополя до унїяцкої церкви, до о. Попеля йшли бо він нас вже не буде анї вінчати нї ховати і т. д. (Не викликайте отченьку вовка з лїса, бо як підуть люди на унїю, то не буде нї книшів нї грошиків із них! Ред). А коли за нами вступили ся два епітропи церковні Пашенко і Комарець, то се так нашого панотчика Козака розгнївало, що зараз потім обох тих епітропів скинув і еще до карного суду заскаржив, а Попеля за бунтацию также до суду заскаржив. Та з тими скаргами моторний наш панотчик лиш осьмішив ся, бо в суді нїкого не засуджено, а о. Козак із епітропами в суді полагодив ся і еще 1 кор. кари Пашенкови заплатив. Аж тепер Козак еще гірше проти нас воює, сварить нас, із церкви виганяе, так, що мусимо хиба до унїї перейти. Ми вже до консистору подавали, та нема нїчо з того бо там їх вуйко чи сват о. Ганицкий мешкае і радить, а в Путилові їх брат, котрий завідцем протопопи став, бо наш старенький протопопа, що був дуже добрий для

В додатку поганий, зараженый воздух напливае на мене.

Попадаю в розпуку і плачу — —

— — — — — — — — —

Так лежав я розбитий, приголомшений, майже без памяти. Нараз... чи се не самообман збоченої фантазиї? Мабуть нї. Так, хтось говорить. Кіньский тупіт, людскі голоси...

Я мало не крикнув, але здержав ся завчасу. Ануж се Турки? Що тоді? Чи маю до теперішних мук додавати иньші, страшнїйші, супротив котрих їжить ся волосе навіть тоді, як лише читаеть ся про них в часописях? Они злуплять з мене шкіру, ранені ноги будуть менї в огни смажити... Добре, коби лише на тім скінчило ся, але они винаходчиві. Отже чи справді лїпше кінчити жите під їх руками, як тут умирати?

А коли се — наші?

О, прокляті корчі, пощо виросли таким густим плотом довкола мене? Нїчого не бачу крізь них, лише в однім місци поміж галузи бачу немов крізь віконце даль, низину. Там находить ся о скілько тямлю, потічок, з котрого ми пили перед битвою.

Так, он та камінна плита, що положили еї поперек замість моста. Певно поїдуть там-туди.

Голоси нїміють. Не можу розріжнити бесїди, котрою говорять; маю слух також ослаблений...

Боже, коби то були наші! Буду на них кликати. Почують мене від потока.

нас вже заслаб дуже. І як ту найти справедливість між панотцями, що нїби заступають Христа на земли?!! Наш панотчик коби здоров не хотїв навіть до посла п. Василька вийти, як був в нас в Конятинї і сховав ся перед ними. Та із того ми пізнали, що він воріг посла Василька і народу. Так самі не знаємо, де правди шукати, бо консисторня не хоче ся вступити за нашими кривдами і єще подає панотчикови мов за похвалу Довгопіль аби він заступав, бо Довгопільский старенький панотчик пішов до Селетина. Но будемо видїти, чи в Довгополи также так буде собі поступати як із нами, бо Довгопільцї кажуть що як їм питомого панотця не дадуть, то перейдуть до унії а тим часом будуть через ріку до уніяцкої церкви ходити. Ми єще богато маємо писати, от хочби за то, що у нас гріб не хотїли запечатати бо жергу не дали, так що дві недїлї гріб був непечатаний, аж вже консисторня вмішала ся; та се на пізнїйше. Просимо дуже приймити наші скарги до „Рускої Ради“. Із високим поважанем: — *Іван Дутчек, Прокіп Гаспар, Николай Комареца, Ілїя Пашенко* із Конятина.

Із Звиняча.

Наш душпастир о. Корнило Томович дуже займає ся полїтичними справами, а тою дорогою так далеко зайшов, що вже майже цїлий рік з малими перервами що недїлї і сьвята проповідує в церкві полїтику. Замість пропоідувати науки котрі в сьв. евангелію написані, називає нас зрадниками, лицемірами, безбожниками (хотяй ми що недїлї і сьвята до церкви ходимо) юдами, запроданцями і. т. п. Дальше вистерігає нас, аби таких людий стеречи ся, котрі вбирають ся в овечі шкіри а самі вовками є, бо такі люди незадовго запродають наш руский нарід. (Ся наука є дуже добра; нею остерігає Ваш панотчик людий від таких і як він сам. — Ред.) А наш душпастир яко щирий приятель (?) руского народу при правиборах до сойму не тримав з руским народом а противно звожував з своїм візком жидів котрі з руским народом не тримали.

Він каже що руска бурса „Народного Дому“ в Чернівцях є уніяцка (Певне тому, ще нема в нїй анї одного уніята — Ред.) і що в тій бурсї добрі люди не виховують ся. Такі і ще иньші подібні річи проповідують ся в нашій церкві. Далї до того прийде що не можна буде піти до церкви Богу помолити ся. Єсли так далї буде то будемо примушені удати ся до Сьв. Консисториї. (Се треба було вже давно зробити. Як то не поможе, то ще найдуть ся й иньші лїки для погамованя панотця, що надто розібрав собі. — Ред.).

Громадяни.

Так лїпше, чим наражати ся на небезпечність, попасти в кіхтї башибужуків.

Чому они не приходять так довго? нетерплячка мене мучить; не чую навіть вонї трупа, хотяй она зовсїм не ослабла.

І нагло показують ся на переходї крізь потік — козаки! Сині увіформи, на штанах червоні лямпаси, списи, Є їх цїла півсотня. На передї, на баскім кони офіцир з чорною бородою. Коли півсотня минула потік, він обертаєть ся цїлим тїлом в сїдлї і кричить голосно:

— Труськом, ма-арш!

— Чекайте, змилуйте ся, чекайте! Поможіть менї, поможіть, братя! — кричу я, однак тупіт сильних копит, бренькіт оружия та галаслива бесїда козаків заглушили мій хрипіт і — мене не почули.

О, прокляті! Знесилений паду лицем на землю і починаю хлипати. З перевернен̆ої мною фляшки пливе вода, моє жите, моє спасене, моя проволока. Однак я замічаю се доперва тодї, коли у фляшцї лишило ся найбільше половина води, а проча всякла в спрагнену землю....

Чи можу пригадати собі то одеревінє, яке заволодїло мною по тій страшній пригодї? Я лежав неповорушний, з примкненими очима. Вітер зміняв ся заєдно і віяв на мене раз сьвіжим, чистим воздухом, раз знова обдував мене зараженим подихом.

Мій сусїд став того дня несказано страшним. Раз розкрив я очи, щоби подивитись, зжахнув ся. Він не мав вже лиця... Мясо повідпадало від костий... Страшне

Війна.

З Токіо подають урядове донесенє про справозданє маршалка Оями що-до найденої в Ляоянї добичи. До дня 17. с. м. перечислено: 3.588 карабінів і 1,638.730 набоїв, 10.056 ґранатів, 120 возів з амунїциєю, 15.985 лопат, 5.639 плугів, 2.570 сокир, 3 приряди до телеґрафованя, 3 гелїоґрафи, 6 кишеневих телефонів, 2.500 штук будівляного дерева, 2.500 коків рижу, 13.621 коків вівса, 1.000 коків муки, 18.915 мясних консерв, 6,400 ковдер, крім сего богато материялів до пільних зелїзниць, дротів телеґрафічних і телефонїчних і великі скількости угля та нафти. До неволї взято 13 Росиян.

Із Сїчового руху.

Із Руской Молдавицї.

Перші загальні збори тов. „Сїчи“ відбули ся в недїлю дня 11. вересня 1904 о годинї 2 по полудни в домі честного господаря Івана Годинюка.

Уже із сходом сонця сходили ся сїчовики до читальнї, де радили ся над нинїшним сьвятом а на приказ осаули пішли до церкви щоби Богу помолити ся, аби Всевишний допоміг щасливо розпочати дїло і довести до ладу. По службі Божій сходив ся нарід на призначене місце. На то велике сьвято прибуло много інтелїґентів. Приїхав з Кімполунґу гр.-к. парох о. Порубальский з Рус-Пе-Боула учитель П. Якобович з своєю женою, з Ватра-Молдавицї лїсничий практикант п. Саучук, тутешний лїсничий п. Прискорник, котрих усїх запросив кошовий господар п. Луцик на обід до себе. По обідї удали ся усї гостї до дому господаря п. Івана Годинюка, де осаула господар п. Тітус Гавка здав рапорт кошовому п. Луцикови, що курень остановлений з 98 сїчовиків. Вистрілено три рази з моздїрів.

Кошовий представив сїчовикам гостий і тутешних інтелеґентів о. Теофіля Боканчу і над'учителя п. В. Кочу, котрі вже там чекали. Опісля п. Луцик отворяє збори і предкладає І. яко „сїчового батька“ учителя п. Якобовича а на „сїчову матку“ тутешню учительку панну М. Джурилюк, що збори одноголосно приняли. II. Остановлену вкладку для дїйстних членів по 20 сот., місячно а для спомагаючих по 30 сот., місячно.

III. Вибір старшини: — кошовим вибрано п. Спірідона Луцика, осаула п. Тітуса Гавку учителем п. Якова Болеховского, справником п. Василя Мальчиньского, скарбником Олекса Дарійчука, читарями Степана Дарія, Юрія Здроба, Петра Михайлюка і Петра Нїмчука вибрано одноголосно. III. Відтак о. Порубальский по-

---

скаленє зубів черепа, та вічна усьмішка видалась менї такою гидкою, такою відразливою, як ще нїколи, хотяй я нераз мав нагоду держати череп в руцї і препарувати цїлі голови. Сей кістяк в унїформі з блискучими ґузиками викликував у мене дрож.

— Ось війна — думав я. — Ось єї образ!

Однак сонце пече і жарить як передше. Мої руки і лице вже давно спечені. Остальну воду я випив. Спрага так мене мучила, що я хотячи потягнути лиш один лик, за одним замахом проковтнув всьо.

Ах, чому не закликав я козаків, коли були так близько мене? Навіть як би се були Турки, було-б далеко лїпше. Помучили би мене одну, дві гонини, але тепер я не знаю, як довго буду мусїв тут лежати і мучити ся...

Мамо, моя дорога! Будеш свої сиві коси рвати, головою о стїну товчи, прокленеш день, в котрім на сьвіт мене привела, прокленеш цїлий сьвіт, що винайшов війну людям на муки!

Але ти і Маша про мої муки певно не дізнаєте ся. Бувай здорова, рідна ненько, бувай здорова, моя суджена, моя дорога любко! Ах, як тяжко, як гірко! Щось клїщами давить менї серце.

Знов той білий песик! Каменичний сторож не мав над ним милосердя, ударив єго головою до муру і кинув до ями, куди кидаєть ся сьмітє та виливаєть ся нечистоту. І він ще жив. Мучив ся цїлий день. Однак я нещасливійший від того песика,

яснив статути. Після того вручено відзнаки, а старшина прирекла на руки кошового батька, а рядові на руки кошового, що будуть свої обовязки належно сповняти. По роздачи відзнаки наступила деклямация „На відкритє Січи“ яку виголосила дуже славно учитеька панна М. Джурилюк. о. Порубальский передав кошовому п. Луцикови 30 кор. від Кімполюнґскої інтеліґенциї на запомогу товариства „Січи“, за що кошовий п. Луцик складає в імени цілого товариства сердечну подяку. Учитель п. П. Якобович яко делеґат Руської каси, пожелав товариству найщирійшого поступу. Відтак кошовий п. Луцик говорив обширно про піяньство і про поборюванє того лиха, прирікав, що буде добрим предводителем і буде старати ся вести усіх членів на добру дорогу. Тут забирає слово о. Боканча і заявляє, що він як душпастир не в силі сам піяньство побороти, а тішить ся що має співробітників в народі. Спімнув ще учитель п. Якобович про доброчинність нашого монарха Цісаря Франца Иосифа I. за що кликнено трикратно „Най жиє“ і „Славно“. О. Порубальский спімнув про заслуги нашого президента і князя Гогенльоге, котрому маємо завдячити заснованє руской ґімназиї у Кіцмани. Відспівано єму „Многая літа“. В кінци вся присутна інтеліґенция відсьпівала грімким голосом „Ще не вмерла Україна“. Замкнено дневний порядок, почім віддано честь по січовому звичаю гостям і запрошено до пана Луцика усіх гостий-інтелеґентів на перекуску, де весело забавляли ся. Коло 7-мої години вечером роз'їхала ся інтеліґенция, кождий в свою сторону! Честь і слава Вам рускі Гуцули, що пізнаєте уже дороги до доброго і гортуєтесь у товариства, котрі мають задачу Вам лиш добре сприяти.

Честь і слава панам і паням гостям що не щадили свого труду задля народних справ! — *М. Д.* Учасник,

---

Із Юрківців

Загальні збори тов. „Січ“ в Юрківцях відбули ся дня 11. с. м. на котрі прибул. також люди з Погорилівки з своїм учителем п. Савуляком і гурток з Добринівців

Збори отворив кошовий п. Князький, та в корокій бесіді зобразив розвій „Січи“, до котрої з початку приступило лиш 11 членів, а тепер є їх 176!

Відтак забрав слово п. Савуляк. В гарних словах представив він селянам, яку вартість мають „Січи“ взагалі, та загрівав присутних до дальшого піддержуваня згаданого товариства.

По виборі нового Виділу піддав п. Князький проект заснованя селяньского склепу в Юрківцях, що й Січовики постановили однодушно перевести се в житє.

бо я мучу ся цілі три дни. Завтра приходить — четвертий день, відтак наступить пятий, шестий...

Смерти, де ти? Прийди, о прийди! Возьми мене!

Але смерть не приходить і не бере мене. І я лежу на страшнім сонци і не маю каплі води, щоби звогчити розпалене горло, і труп заражує мене...

Він цілий вже розпав ся. Міріяди хробів випадають з него. Як они кишать! Коли єго зжеруть і остануть з него лише кости та уніформ, тоді — прийде черга на мене. І я буду таким, як він.

Минає день, минає ніч. Все ще те саме. Свитає рано. Все ще те саме. Ще минає один день...

Корчі колишуть ся і шумлять, немов щось тихо між собою говорять.

— Тепер ти умреш, умреш, умреш! — шепочуть.

— Не побачиш, не побачиш, не побачиш! — відповідають корчі з другої сторони.

— Тут їх також не видати! — сказав хтось голосно коло мене.

Здрігаю ся цілим тілом і приходжу нараз до себе. З поміж корчів глядять на мене добрячі сині очи Соловєва, нашого фрайтра.

— З лопатами сюди! — крикнув. — Тут лежить ще двох, один наш і один їх.

— По що лопати, не потребуєте мене закопувати, я живу! — хочу сказати, та

— В кінци відограли місцеві товариші одноактівку: „Сатана в бочцї“ та всї з піснею „Ще не вмерла Україна“ в повнім одушевленю розійшлись домів.

Справдї подивляти треба, що товариство се могло так красно розвинутись в короткім часї свого істнованя ще й при тих перешкодах, які єму ставили поборники поступу (чит. кацаци). Не знати чи й тепер зведе знов „Народна (з)рада“ тажкі жалї по причинї сих зборів? Може знов перед суд многих поставить, як се недавно писало ся?

Очевидецъ.

Всячина.

Із Вилавча. Від якогось часу стали появляти ся в москвофульскій „Народній Зрадї“ статї та дописи, що в безстидний спосіб накидають ся на нас, наводячи проти нас яко провідників селян неможливі бріхнї. Спростовувати тї статї і дописи, в яких нема й слова правди уважаємо за негідне нас, бо в такім случаю треба би спростовувати хиба кождїське слово. Впрочім нас і не дивує поява таких дописий, видно, що москвофули бачучи свій упадок ратують ся одиноким, хоч кепским своїм оружієм — брехнею. — *Юрій Шлемко*, учитель. *Василь Чаховский*, надучитель.

„Сїч“ в Драчинцях. Загальні збори „Сїчи“ в Драчинцях, які мали відбути ся тої 18. недїлї через непогоду відложено па сю недїлю, на дня 25. вересня.

„Сїч“ в Глїбоцї. В Глїбоцї засновує сьвідома молодїж „Сїчовий кіш“ в недїлю на 2. жовтня. Збори розпічнуть ся о 1-ій годинї по полудни під голим небом коло „Читальнї“, в разї непогоди в кімнатах читальнї. Порядок зборів: 1. Отворене зборів. 2. Вибір сїчового батька і мами. 3. Поясненє статута. 4. Вибір старшини, врученє відзнак і прапора. 5. Установленє членьскої вкладки. 6. Привітні промови й закінченє. По зборах дасть кичерска вишколена молодїж читальняна представленє „Іцко сват“ в однім актї. Опісля слїдують деклямациї переплїтані гарними народними піснями, які виконає сама глїбіцка молодїж під проводом свого провідника п. Тодосія Букатаря. Вступ від інтелїґенциї 1 кор., а від селян 20 сот. Прибувайте дорогі гостї! Завитайте до нас і Ви, славні наші „Сїчи“! Гаразд! За тимчасову старшину: *Тодосій Букатар*, кошовий. *М. Батошиньский*, учитель.

Отворенє „Сїчи“ в Рогізнї відбуде ся в недїлю дня 2. жовтня о 1 год. пополудни на толоцї із звичайним порядком. — За тимчасову старшину: *Кость Гаврилець.*

лише слабий стогін пропускають мої висохлі губи.

— Боже! Менї, здає ть ся, він живе! Наш пан Іванов! Хлопцї, сюди, наш пан живе! Закличте сейчас лїкаря! — — — — — — — — — — —

Пів мінути пізнїйше вливають менї до рота воду, горівку і ще щось. Відтак всьо щезає.

Поволи, хитливо рушають ся ноші. Той рівпомірний рух усипляє мене. То буджу ся, то западаю в омлїнє. Перевязані рани болять; неясне, радісне чувство розпливаеть ся по моїм тїлї...

— Станути! Зложити! Санїтети, четверта черга, наперед! Ноші до рук! Нести!

Петро Іванич, наш лазаретний офіцир, що видавав тї прикази, високий, худощавий і дуже добрий чоловік. Він такий великий, що коли зверну в єго сторону очи, все бачу єго голову з широкою, сивавою бородою і єго плечі, хотяй ноші несуть на плечах чотири високі вояки.

— Петре Іванич! — шепчу.

— Що там, любоньку?

Петро схиляєть ся над мене.

— Петро Іванич, що говорив нам лїкар? Чи я умру?

— Що ви гадаєте, Іванов? Ви будете жити. Атже всї кости цїлі. То щасливець! Анї кости, анї артериї не нарушені. Але як ви видержали тї чотири дни? Що ви їли?

— Нїчо.

— А пили?

— Я забрав Туркови фляшку. Петре Іванич, я не годен тепер говорити. Пізнїйше.

Про Военну артилерию. Окрім звичайних полевих пушок з проміром менше більше $7^1|_2$ цм. — пише в Börso Cour. оден офіцир артилериї — обі армії, що воюють на далекім Сходї, уживають між иншим еще гавбиць т. е. пушок до перекидних вистрілів. Ріжниця межи гавбицею а звичайною пушкою полягає на тім, що гавбиця є значно коротша і має дуло з ширшим проміром. Призначена до перекидуваня набоїв великим луком, так щоби падали з гори на неприятеля. Гавбицеві вистріли несуть на віддаль 5 до 8 кільометрів, а набої, значно тяжші від набоїв звичайних пушок, містять в собі більше вибухової материї. По причинї однак, що лук, який описує набій, дуже великий, мірене з гавбиць є труднїйше, швидкість набою меньша, а набиванє повільнїйше. Гавбиць уживає ся головно до нищеня полевих окопів, а також до стріляня до невидної цїли, як пр. до віддїлів війска, що стоять за горбами, причім з огляду на конструкцию набоїв, гавбиця може стояти зовсїм схована з заглубленю, а тодї мірить ся з неї після дуже докладних мап дотичної місцевости, між тим коли полева пушка стоїть на виднім місци, як не завсїгди, то бодай в хвили даваня огня. До облог та оборон кріпостий уживає ся 12-, 15- і 20-центиметрових гавбиць, моздїрів з проміром до 25 цм., а вкінци великих 27- і 30-центиметрів пушок. Та є пушки з ще більшим проміром, бо доходячим до 48·6 цм. Призначені вони лише до оборони кріпостий і берегів, бо о швидкім їх перевозї і уставленю підчас війни не може бути бесїди з причини їх тягару. Житє тих великанів не довге, бо коли звичайна полева пушка видержить 3000 вистрілів, гармати 16- і 17-центиметрові тратять вартість по 400 вистрілах, а 30-центиметрові і більші по 60. Кождий вистріл з тих послїдних пушок коштує 3.500 марок. Скоро-ж взяти на увагу, що кошт фабрикациї величезної пушки доходить до 300.000 марок, то кождий вистріл коштує властиво 8·500 марок, бо зменшує вартість пушки о 5.000 марок. Набої до тих пушок важать від 300 до 600 кільоґрамів. — До людий стріляє ся з шрапнелїв, наладованих вибуховою материею і дрібними кулями, до нищеня земних і мурованих фортифікаций уживає ся вибухаючих ґранатів, в котрих пальник уладжений так, що вибух наступає кілька секунд до удареню ґранату в цїль, через що ґранат має час заглубити ся в земли або в мурі. Отвори, заподїяні наслїдком вибуху таких ґранатів, широкі і глубокі часто на кілька метрів. Що-до доносимости вистрілів з облогових пушок, то нормальна, при котрій можна мірити до цїли досить докладно, виносить від 8 до 10 кільометрів.

Із Шипота н./С. пишуть нам: Тут впали снїги і тревають вже 5 день. Полонинами худоба ричить голодна в снїгах. Пастухи рубають буки і годують листєм. Оленї в селї по городах — що годї відігнати.

Довжників просимо вирівнати належитости, за часопись, бо перестанемо єї висилати.

— Ну, Бог з вами, любоньку, спіть.

Знов сон, паmoроки...

Я пробудив ся в дивизийнім лазаретї. Над мною схиляють ся лїкарі, милоcерні сестри, а кромі сего бачу знакоме лице славного петербурского професора, що пагнув ся над моїми ногами. Єго руки окровавлені. Понишпорив над ними недовго, а потім звертаєть ся до мене:

— Ну, маєте щастє, молодий чоловіче! Будете жити! Одну ногу мусимо вам відняти, але то — дурниця. Ви годні говорити?

Так, я можу говорити і оповідаю все, що тут написане.

Переписка Редакциї.

Вп. М.. в Лужанах. Ваш лист передали ми руским послам, щоби они з него бачили Ваші потреби. Від себе скажемо Вам, що головна причина того, що у нас так мало своїх урядників є та, що наші люди не посилали давно майже зовсїм дїтий до школи. А уряди не обсаджені не могли ждати і в них позасїдали чужинцї. Отже виноваті в сїм случаю — таки самі селяни.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Руської Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.